

SALVE

Švenčionių Mindaugo gimnazijos laikraštis

Sausis

Salve, mieli skaitytojai,

Labai greit bėga laikas, tik mirksnis – ir jau peržengėme metų slenkstį. Pusmečiui pasibaigus įdomu, kokius rezultatus matome kiekvienas, ar džiaugiamės jais, ar galim pasipuikuoti prieš kitus? Ar orūs ir išdidūs kasryt atveriam gimnazijos duris? Tarsi turėtumėm, juk į mokslo šventovę įeinam. Jeigu stebėtum pusvalandį įeinančius, galėtum atskirti, kurie ateina mokytis ir mokytis, kurie ateina tik smagiai praleisti laiką, o kurie eina lyg į lažą baudžios laikais. Šmėkšteli kita mintis – gerai, kad išvis ateina, nes yra ir neateinančių... Taigi, pasižadėkite sau ir vykdykite: kasdien darysiu namų darbus, dirbsiu pamokose, išsimiegosiu, stengsiuosi visas problemas išspręsti namuose ir į mokyklą ateisiu gerai nusiteikęs. Gyvenimas tikrai nušvis kitomis spalvomis.

Redakcija

DONELAITIADA

Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių sukaktis (1714-2014m.)

Kristijonas Donelaitis - evangelikų liuteronų kunigas, Mažosios Lietuvos lietuvių grožinės literatūros pradininkas. Gimė 1714 m. sausio 1d. Lazdynėliuose, Gumbinės apskrityje, mirė Prūsijos karalystėje – 1780 m. vasario 18d. Tolminkiemyje. Lietuvių grožinės literatūros pradininku laikomo Kristijono Donelaičio 300-osios gimimo metinės buvo įrašytos į

UNESCO minimų sukačių sąrašą. Retas įvykis, kai ne tik patys kažkuo didžiuojamės, bet esame pamatomi iš šalies, įvertinami ir pasaulyje. Lietuvos paštas pirmuoju 2014 metais išleis didžiamu pašto ženklų paminės lietuvių literatūros pradininko, poeto Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių sukaktį. Kartu su pašto ženklų išleidžiamas ir pirmosios dienos vokas.. 2014-ųjų sausio 1-ąją, Vilniaus

evangelikų liuteronų bažnyčioje, dvi bendruomenės – Lituanistų sambūris ir Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčia – rengė lietuvių literatūros klasiko, kunigo Kristijono Donelaičio 300-ojo gimtadienio šventę. Kristijoną Donelaitį skaitė aktorius Rolandas Kazlas, K. Donelaičio amžininkų kūrinius vargonavo profesorius Leopoldas Digrys, žodį tarė Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis

ir literatūros istorikas Darius Kuolys. „Donelaičiada“ – taip Švenčionių Mindaugo gimnazijoje pavadintas Kristijono Donelaičio 300-ųjų metinių minėjimas. Sausio 9d. gimnazijos bibliotekoje atidaryta paroda, skirta K. Donelaičiui - „K. Donelaitis mūsų darbuose“, numatyti K. Donelaičio skaitymai, akustinės pertraukos, stendas pirmame aukšte ir kt.

Gabrielė

Kristijono Donelaičio portretas

Kiekvienas žmogus po savęs trokšta palikti pėdsaką. Vieni palieka vaikus, kiti įsiamžina darbuose ar kūrinuose. Ir kiekvienas turi pasauliui palikti tai, kas jame gražiausia ir geriausia. Kaip yra sonetuose rašęs Viljamas Šekspyras, „iš gero medžio laukiam atžalos,/ kad ji pratęstų mirštantį jo grožį“. Iš tiesų, labai svarbu palikti po savęs palikuonį ir perduoti jam visą savo gyvenimo išmintį, patirtį ir išmonę. Mąstant apie tai, staiga apima noras kalbėti apie Kristijoną Donelaitį - grožinės literatūros pradininką - ir jo kūrinį, augintą savyje gerą dešimtmetį ir paliktą ateinantiems. „Metuose“ jis užkodavo savo bruožus ir mintis ir paliko mums, savo vaikams, taip įprasmindamas save, taip pasilikdamas amžiams lietuvių širdyse.

Beveik visuose paveiksluose, nuotraukose Kristijonas Donelaitis tik juodu ant balto nupieštas, tik juodu ant balto. Turbūt todėl, kad ir lakštingala - didysis Lietuvos giesmininkas - irgi gamtos nutapy-

ta juodu ant balto. Ir jokių kitokių spalvų. Tik ar tai svarbu, kai klausaisi gražiausios pasaulyje giesmės? Man „Metai“ irgi kaip giesmė, kaip sakralus kūrinys apie gamtos ir žmogaus sąjungą. O Kristijonas Donelaitis, giesmės kūrėjas ir atlikėjas, stovi išdidus Tolminkiemio bažnyčios sakykloje ir skaito susirinkusiems hegzametru parašytą poemą „Metai“. Atidžiai klausantis ir akylai stebint kyla noras nupiešti pirmo didelio Lietuvos poeto portretą. Pirmiausia, kaip tikri dailininkai, nupieškime jo veidą. Pradėkime nuo akių. Jos rimtos ir susirūpinusios, protingos, išvalgios. Jos tokios, kaip Vyžlaukių kaimo šaltyšiaus Pričkiaus - gilios, parodančios susirūpinimą valsčiaus reikalais, jose užkoduoti didaktiniai apmąstymai apie buitį ir būtį, atidus gamtos ir žmonių stebėjimas. Antakių linkis tik paryškina tą iš akių matomą susirūpinimą dėl vargingo žmonių likimo. Pričkus mąsto, kas lėmė, kad žmonės taip gyvena, prisimena Bibliją, kur Dievas išvaro Adomą ir Ievą iš rojaus ir taip pasmer-

kia visą žmoniją vargti. Jis, kaip ir Kristijonas Donelaitis, ragina žmones dirbti, nes tik darbas padeda išlaikyti pusiausvyrą tarp vargo ir džiaugsmo, tik darbas leidžia užtikrinti buitį ir būtį. Toliau pieškime lūpas. Jos tvirtai suspaustos, bet kartu ir truputį šypso. Tai mimika, parodanti pietistinių pažiūrų žmogaus mąstyseną. Ir tikrai, viežlybieji būrai „Metuose“ juk mokė vieni kitus gyventi dorai, atsisakyti linksmybių, pasaulietinių tuštybių, o daugiau jėgų ir laiko skirti darbui. Pietistų idealą atitiktų pagrindinis „Metų“ veikėjas Pričkus - idealaus valstiečio įsikūnijimas. Ir į kitus viežlybuosius būrus gera pažiūrėti: į pamaldų Selmą, dosnų Krizą, kaimo filosofą Laurį, į gyvybę trykštantį Enskį. Ir šypso si Kristijonas Donelaitis, kad jam gražus dirbantis, pamaldus, doras kaimo žmogus. Kaip Dievas šypso žvelgdamas į savo kūrinį - žmogų - nepaisant to, kad pastarasis kartais klysta.

Toliau pieškime nosį, nemažą te, dirbo Tolminkiemio klebonu, ir tiesią. Tokią, kuri primintų fiziškai ir dvasiškai stiprų žmogų. Tikras lietuvis nesulinks po baudžios našta, jo nesužlugdys kasdieniai vargai ir rūpesčiai, jis išliks tiesus, tvirtas ir orus. Būrai turi suprasti, kad kiekvienas nuveiktas darbas yra prasmingas ir reikalingas, nes „iš menkų daiktų daugykydvyai pasidaro,/ o iš mėšlo smirdinčio žegnonė pareina“.

Portretą pabaikime nupiešdami sermėgą, tik aplink kaklą apriškime baltą kaklaskarę. Kaklaskarėbums primins, kad Kristijonas Donelaitis buvo poetas, studijavo teologiją Karaliaučiaus universite-

te, dirbo Tolminkiemio klebonu, ne tik grojo muzikos instrumentais, bet ir gamino juos pats. Taigi – meno ir mokslo žmogus, mokėjęs graikų, lotynų, hebrajų, prancūzų kalbas, tiesiog privalo ryšėti kaklaskarę. O tada pieškime sermėgą, tik jokių būdu nebandykite ginčytis, kad nedera prie kaklaskarės, nes dar ir kaip dera. Išsimokslinimas, vidinė kultūra, vertybės ir vargus šio amžio sau lengvus padarytų.“

Taigi, portretas baigtas. Be- lieka atsistoti ir nusilenkti – Kristijonui Donelaičiui 2014 metais su- kanka trys šimtai metų. Garbingas

žmogus, garbingas jubiliejus ir garbinga vieta Europos literatūroje ir UNESCO saugomų šedevrų sąraše. Ir kiekvienam tai tegu primena sakraliausiame namų kampelyje atversti „Metai“ – kad žmogus „pats ar jo gražiai mokyti vaikeliai,/ daug pridirbė bei visur vienai triušinėję,/ tuo su giesmėmis saldžioms linksmam pasidžiaugtų/ ir vargus šio amžio sau lengvus padarytų“.

Simona Breidokaitė

1. *Kaip atsirado pomėgis nerti?*

Tarybiniais laikais mūsų krašto kaimuose labai mėgo poilsiauti vasarotojai iš tuometinio Leningrado. Ir mano senelių namuose 10 metų vasarą gyvendavo žinoma Leningrade akademikų šeima. Žydų šeimoje buvo labai daug tokių įdomių tradicijų kurių jie labai laikėsi ir kurios labai skyrėsi nuo mūsų. Viena tokia tradicija 16 val. gerti arbatą. Toje šeimoje augo mano vienmetis berniukas Miša, su kuriuo aš draugavau. Ir kaip būdavo piktai, kai pačiame žaidimų įkarštyje jį pašaukdavo gerti arbatos. Kartais gerdavau su jais ir aš. Aš tiesiog netekdavau žado, kai mano senelių skurdžiame kaimo kambarėlyje ant seno, bet labai didelio kaimiško stalo arbatos gėrimo metu buvo patiesiama labai gražiai siuvinėta balta staltiesė. Man atrodė, kad aš lyg pasakoje. Ir tada aš pagalvojau, kad kai aš turėsiu savo namus, būtinai savo šeimą maitinsiu ant labai gražiai papuošto stalo. Siuvinėti neišmokau, bet nerti ir megzti taip.

2. *Nuo kelių metų jūs užsiimate šiuo pomėgiu?*

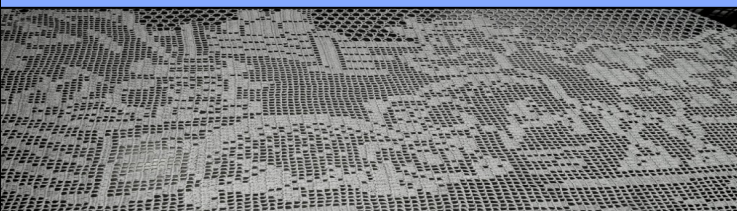
Kai sukūriau šeimą. Man tada buvo 21 metai.

3. *Ką labiausiai patinka nerti?*

Labiausiai patinka nerti staltieses. Noriu turėti tai, ko neturi kiti, o tokių dalykų nenusipirksi. Giminė dovanoms visuomet laukia mano rankų darbo.

4. *Kiek laiko užima didesnio nėrinio darbas?*

Dabar nerių užuolaidas. Dienines jau numezgiau, liko naktines numegzti. Šis darbas užims metus.

7. *Ar iš jūsų vaikų kuris nors paveldėjo pomėgį nerti?*

Dukra moka, bet nemėgsta.

8. *Ar su savo darbais jūs dalyvaujate kokiose nors parodose ar konkursuose?*
Nedalyvauju.

Ačiū už interviu, sėkmės Jūsų darbuose

Tomas

5. *Kokiais siūlais labiausiai patinka nerti?*
(kokius siūlus jūs rekomenduotumėt)

Labiausiai patinka linas. Tai gražus, natūralus lengvai prižiūrimas siūlas.

6. *Kas jūsų šeimoje didžiausias darbų kritikas?*

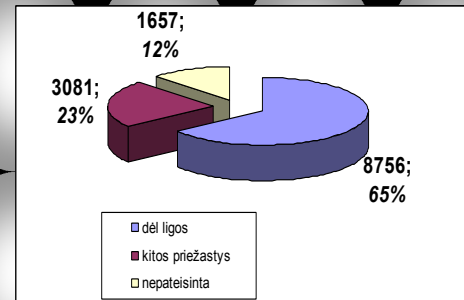
Visai šeimai mano darbai patinka.

NEVERTI APLODISMENTŲ

Pažiūrėkite atidžiai į I pusmečio lankomumo statistiką ir pamąstykite, ką turėtumėte visi daryti, kad lankomumas pagerėtų? Kokios nelankymo priežastys? Pirmiausia turbūt, ir svarbiausia, atsakomybės stoka. Jūs, mieli mokiniai, ir tik jūs turite suvokti, kad mokotės sau, kad mokymasis yra sunkus darbas, kad išmokyti žinių tikrai prireiks gyvenime. Ir tikrai ne vietoj buvo plovimai, kai pamatėte daugiausiai nepateisintų pamokų turinčių pavardes...

I pusmetyje iš viso praleista
13546 pamokų

SKELBIMAI

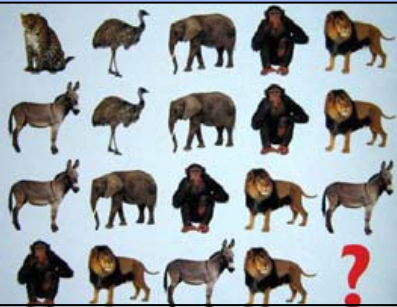
DĖMESIO

Pagal ŠMM ministro patvirtintą mokyklos nelankymo priežasčių klasifikatorių pamokas

mokiniai praleidžia dėl priklausomybės nuo azartinių žaidimų, lošimo, interneto, kompiuterinių žaidimų ar priklausymo sektai; dėl brolių/seserų/artimųjų priežiūros ar slaugos; dėl pinigų trūkumo, skurdo šeimoje, bedarbių; dėl tėvų nesugebėjimo (pvz., alkoholizmo, psichikos sutrikimo

ar pan.) užtikrinti vaiko saugumą ar tinkamą jo priežiūrą, sąlygų mokytis nesudarymą; dėl tėvų emigracijos, kai vaikas paliekamas šalyje; dėl artimo žmogaus netekties ar ligos; dėl konfliktų su bendraamžiais mokykloje; dėl tėvų skyrybų; dėl konfliktų su mokytojais; dėl konfliktų su tėvais; dėl žemo savęs vertinimo, nepasitikėjimo savimi, drovumo; nemokėjimo užmegzti santykių su bendraamžiais, pasyvaus ar agresyvaus elgesio; dėl patiriamo

psichologinio, seksualinio ar fizinio smurto, reketo šeimoje, globos įstaigoje ar mokykloje; dėl tėvų dėmesio, rūpesčio, emocinės paramos, drausmės ar disciplinos stokos šeimoje ar perdėto dėmesio; dėl žinių spragų, per didelio ugdymo krūvio, patiriamų nesėkmių, per didelių tėvų reikalavimų; dėl psichiką veikiančių medžiagų (alkoholio, tabako, narkotinių ir psichotropinių medžiagų) vartojimo ir kt.

Šie gyvūnai išdėstyti pagal tam tikrą tvarką. Koks gyvūnas turėtų būti klausuko vietoje?

REDAKCIJA:

Korespondentai: Laura, Ilona, Kotryna, Ieva, Elvina, Erika, Evelina

Maketuotojai: Tomas, Augustinas

Kuratorė: mokytoja Asta

Kontaktiniai duomenys: asta.cincikiene@gmail.com,
201 kab.

Kitame numeryje skaitykite

- ⇒ Pažintys su įdomiais žmonėmis
- ⇒ Išvykos, kelionės
- ⇒ „Donelaitiada“
- ⇒ Dar kartą apie mokyklinę uniformą
- ⇒ Ir kt.